

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
**THE STUDY OF STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER LOEI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

พลนวัต ศรีสุงเนิน^{1*}

จักรกฤษณ์ โปตาพล²

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Phonnawat Srisungnern^{1*}

Chakgrit Podapol²

¹Student of Master of Education Program in Educational Administration
Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus

²Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus

*Corresponding Author E-mail:Phonnawat.sri@student.mbu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 และ (2) ศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 294 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .922 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้สถิติทดสอบค่าเอฟและการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์

ผลการวิจัย พบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านความคิดเชิงปฏิบัติ ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (2) ผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; ภาวะผู้นำ; การบริหารการศึกษา;

ABSTRACT

The objectives of research was to (1) The study of strategic leadership of school administrators under loei primary educational service area office 1, and (2) Compare strategic leadership of school administrators under loei primary educational service area office 1, classified by work experience and sizes of schools. The sample were school administrators and teachers 294 people. The research tool was a 5-level scales questionnaire with a confidence value of .922. The statistics used in this study were percentage, mean, standard deviation, t-test, One Way ANOVA (F-test) and Fisher's least significant difference (LSD).

The results of the study revealed as follows: (1) In overall and each aspect, strategic leadership of school administrators under loei primary educational service area office 1 was in highest level, arranging in descending order; anticipating creating a future, revolutionary thinking, gathering multiple inputs to formulate strategy, high-level cognitive activity, and creating a vision. (2) Comparing strategic leadership of school administrators under loei primary educational service area office 1 work experience and sizes of schools, was found that administrators and teachers had statistically different opinion towards strategic leadership figure at .01.

Keywords: The strategic leadership; Leadership; Education Administration;

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานและเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคมการเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม โดยเฉพาะการพัฒนาบุคคลต้องอาศัยกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาช่วยสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ ใฝ่เรียนรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่อาศัย แล้วนำความรู้ความเข้าใจมาใช้ในการแก้ไขปัญหา รวมทั้ง สร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ดียิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โดยเน้น คุณธรรม ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เป็น สังคมแห่งภูมิปัญญาที่ทุกคนในสังคม มีความใฝ่รู้พร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ การปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพโดยมีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย อย่างทั่วถึง (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2551, หน้า 143) การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้ กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงทำให้การบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ทางด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ในสถานศึกษาจะเกิด ประสิทธิภาพได้ นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีลักษณะภาวะผู้นำที่สูง เพื่อให้สามารถปรับตัว ให้เหมาะสมทันต่อการ

เปลี่ยนแปลงของโลกและเข้ากับทุกสถานการณ์ได้โดยใช้ความรู้ความสามารถ ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานและการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีนโยบายในการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาโดยการปฏิรูปการศึกษา กำหนดแนวทางการปฏิรูป การศึกษา คือ ปฏิรูปสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา (วิโรจน์ สารรัตน์, 2553: 38)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบ ของผู้นำที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กร เป็นเรื่องของผู้บริหารระดับสูงและการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์นี้ก็มีความหมายคล้ายกับการเป็นผู้นำแบบมุ่งเน้นเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้นำที่สามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยรางวัลอันเกิดจากการบรรลุผลสำเร็จในงานหรือผู้นำเชิงปฏิรูปซึ่งเป็นกระบวนการนำเพื่อการเปลี่ยนแปลงมากกว่าการคงที่ ดังนั้นผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงต้องสนใจจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นอย่างมาก การเป็นผู้นำที่มุ่งเน้นเป้าหมายต้องอาศัยการประเมินซ้ำ ที่เป้าหมายและคุณค่าขององค์กร รวมทั้งกำหนดทิศทางขององค์กรที่จะเดินไป และให้อำนาจแก่ ผู้ปฏิบัติงานให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานด้วย (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2551, หน้า 55) ภาวะผู้นำประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมีกระบวนการกำหนดทิศทางทางการสร้างทางเลือก และนำไปสู่การปฏิบัติ ผู้นำตามทฤษฎีนี้จะเชื่อว่าการที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น ไม่ใช่จะอาศัยโชคช่วย แต่จะต้องเป็นผลจากการที่คอยติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก องค์กร การคาดการณ์ถึงอนาคตขององค์กรในระยะยาวและการพัฒนายุทธศาสตร์ เพื่อมุ่งไปสู่ เป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นผู้นำในองค์กรต้องมีภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ที่สามารถบริหารจัดการ เชิงกลยุทธ์ได้ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์นั้นประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ และการควบคุมหรือการประเมินสถานศึกษาจะมีประสิทธิผล ได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น เกิดจากปัจจัยที่มีการบริหารที่ดีมีความสามารถในการจัดการองค์กร การใช้ทรัพยากรที่หามาได้ อย่างคุ้มค่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้นำที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์วิสัยทัศน์ในอนาคต และนำเข้าสู่กระบวนการเพื่อให้เกิดขึ้นจริง มุ่งสู่ความมีประสิทธิภาพขององค์กรต่อไป (เนตรพัฒนา ยาวีราช, 2552: 43)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จังหวัดเลย เป็นหน่วยงานทางการศึกษาหน่วยงานหนึ่ง มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 142 โรงเรียน มีวิสัยทัศน์ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการ อย่างมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นเลิศคุณธรรม นำคุณภาพสู่สากลบนพื้นฐานความเป็นไทย โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม มีพันธกิจ คือ 1) ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร 3) พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพ ซึ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กำลังประสบปัญหา ผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนขาดทักษะการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งทำให้การบริหารงานในสถานศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ซึ่งส่งผล กระทบโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียนเห็นได้จากผลการสอบ ปัญหาที่โรงเรียนประสบอยู่ในด้านประสิทธิผลของโรงเรียน คือ ยังคงประสบปัญหาด้านประสิทธิผลโรงเรียนอยู่มาก จากคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1, 2565)

จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนและเพิ่มประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ให้มากขึ้นและสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา

สมมุติฐานของการวิจัย

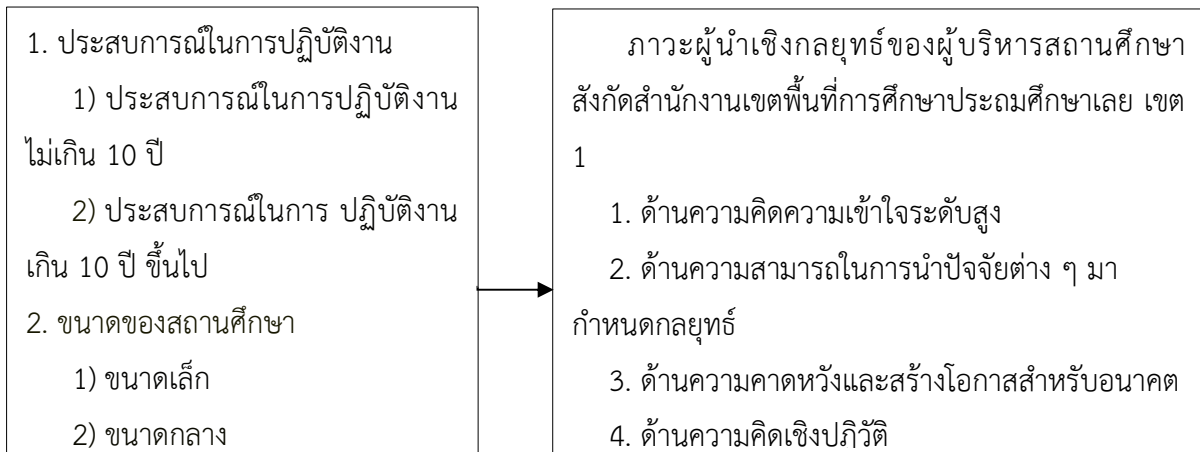
- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แตกต่างกัน
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ ใช้แนวคิด ทฤษฎีในการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ DuBrin (2018: 418 - 426) ได้กรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น 1,246 คน จากทั้งหมด 142 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 607 - 610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม ทำการสุ่มแบบอย่างง่าย โดยการจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 294 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 47 คน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 168 คน และผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดใหญ่ - ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 79 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List) ถามเกี่ยวกับ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านความคิดเชิงปฏิกิริยา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ตามวิธีของ Likert มี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือและการสร้างแบบสอบถาม
- 3) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและ พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
- 4) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของคำถามแต่ละข้อ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of consistency) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนี ความสอดคล้อง 0.5 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 - 1.0
- 5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง
- 6) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนเมืองเลย และโรงเรียนบ้านน้ำภู จำนวน 30 คน
- 7) วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha - coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม เท่ากับ .922
- 8) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย ที่ศึกษาต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
- 2) วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กับกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และกลุ่มตัวตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (F-test) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's least significant difference ; LSD)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป

2) สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่า t-test และการ ทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA or F-test) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's least significant difference ; LSD)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ลำดับและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้าน

ด้าน	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับ
1.	ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง	4.70	0.29	3	มากที่สุด
2.	ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์	4.70	0.30	4	มากที่สุด
3.	ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.71	0.32	2	มากที่สุด
4.	ด้านความคิดเชิงปฏิวัติ	4.71	0.31	1	มากที่สุด
5.	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	4.69	0.32	5	มากที่สุด
	รวม	4.70	0.28		มากที่สุด

จากตารางที่ 1. แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.28) และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดย ด้านความคิดเชิงปฏัติ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.31) รองลงมาได้แก่ ด้านความคาดหวังและ สร้างโอกาสสำหรับอนาคต ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.32) ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.29) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.30) และการ กำหนดวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.32)

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยการจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของ สถานศึกษา

ตารางที่ 2. แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				t	p-value
		ไม่เกิน 10 ปี		เกิน 10 ปี ขึ้นไป			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.	ด้านความคิดความเข้าใจในระดับสูง	4.65	0.29	4.78	0.27	3.77**	0.00
2.	ด้านความสามารถในการนำ ปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์	4.65	0.30	4.79	0.28	3.99**	0.00
3.	ด้านความคาดหวังและสร้าง โอกาสสำหรับอนาคต	4.67	0.33	4.78	0.29	3.09**	0.00
4.	ด้านความคิดเชิงปฏัติ	4.65	0.31	4.80	0.30	4.01**	0.00
5.	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	4.65	0.32	4.77	0.29	3.14**	0.00
	รวม	4.66	0.28	4.78	0.26	3.93**	0.00

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 2. พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกิน 10 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารและ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านความคิดความเข้าใจ ระดับสูง	ระหว่างกลุ่ม	0.99	2	0.49	6.13**	0.002
	ภายในกลุ่ม	23.45	291	0.08		
	รวม	24.44	293			
2. ด้านความสามารถในการนำ ปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	1.29	2	0.64	7.48**	0.000
	ภายในกลุ่ม	25.07	291	0.09		
	รวม	26.35	293			
3. ด้านความคาดหวังและสร้าง โอกาสสำหรับอนาคต	ระหว่างกลุ่ม	1.15	2	0.57	5.93**	0.003
	ภายในกลุ่ม	28.15	291	0.10		
	รวม	29.30	293			
4. ด้านความคิดเชิงปฏิกิริยา	ระหว่างกลุ่ม	0.83	2	0.41	4.27**	0.014
	ภายในกลุ่ม	28.13	291	0.10		
	รวม	28.96	293			
5. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	1.01	2	0.50	5.20**	0.006
	ภายในกลุ่ม	28.16	291	0.10		
	รวม	29.17	293			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.04	2.00	0.52	6.86**	0.001
	ภายในกลุ่ม	22.08	291	0.08		
	รวม	23.12	293			

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 3. พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ไม่ปรากฏความแตกต่าง จึงนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's least significant difference ; LSD)

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบรายคู่ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดเล็ก ($\bar{X}=4.611$)	ขนาดกลาง ($\bar{X}=4.696$)	ขนาดใหญ่ – ขนาดใหญ่พิเศษ ($\bar{X}=4.793$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X}=4.611$)	-	0.085	0.182**
ขนาดกลาง ($\bar{X}=4.696$)		-	0.097**
ขนาดใหญ่ – ขนาดใหญ่พิเศษ ($\bar{X}=4.793$)			-

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4. พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ – ขนาดใหญ่พิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนั้น อาจเป็นเพราะในปัจจุบัน สถานศึกษาได้มีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ด้วยเหตุนี้ทำให้ สถานศึกษาจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีทั้งความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะของผู้บริหารที่ดี โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสูงย่อมสามารถสร้างองค์กรที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง สามารถนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ได้ มีความคิดเชิงปฏิวัติ มีความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคตรวมไปถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความก้าวหน้าขององค์กร สามารถนำพาองค์กรก้าวข้ามกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงภายใต้แรงกดดันจากสถานการณ์ ข้อจำกัดของระยะเวลาได้อย่างรวดเร็วและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิศรา หงษา (2560: 96-97) ที่ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการพัฒนาองค์การ: การก้าวเป็นองค์การที่มีสมรรถนะสูงของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของบุคลากร ในสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดโดยภาพรวมมี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐธนิชา สังข์ศิลป์เลิศ (2564: 1) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกิน 10 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิยา คงเมือง(2564: 9) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐธนิชา สังข์ศิลป์เลิศ (2565: 1) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 เมื่อนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่าโดยภาพรวม ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ - ขนาดใหญ่พิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ - ขนาดใหญ่พิเศษ ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ - ขนาดใหญ่พิเศษ ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาด

เล็ก มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ - ขนาดใหญ่พิเศษ ด้านความคิดเชิงปฏิบัติ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ - ขนาดใหญ่พิเศษ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ - ขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ซาฟีน่า แอห์ลิ่ง (2561: 101) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยภาพรวม มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 โดยยังสอดคล้องกับการศึกษาของ นันทียา คงเมือง(2564: 9) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นใน ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 5. ผู้บริหารมีวิธีการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน แม้ว่าค่าเฉลี่ยในข้อที่ 5. ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด แต่เมื่อนำมาแปลผลแล้วก็ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรมีวิธีการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

2) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 4. ผู้บริหารกำหนดข้อมูล จากการทำงานของสถานศึกษาในปีที่ผ่านมาเพื่อทำแผนในปีต่อไป แม้ว่าค่าเฉลี่ยในข้อที่ 4. ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด แต่เมื่อนำมาแปลผลแล้วก็ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรกำหนดข้อมูลและวางแผน นำข้อมูลการทำงานของสถานศึกษาในปีที่ผ่านมาทำแผนการทำงานของสถานศึกษาในปีต่อไป

3) ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 4. ผู้บริหารคาดการณ์อนาคตและกำหนดทิศทางของสถานศึกษาได้อย่างแม่นยำ แม้ว่าค่าเฉลี่ยในข้อที่ 4. ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด แต่เมื่อนำมาแปลผลแล้วก็ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรมีบุคลากรที่มีความชำนาญด้านการสืบค้นข้อมูลเพื่อค้นหาข้อมูลที่มีความเกี่ยวเนื่องกับองค์กรทั้งทางตรงและ ทางอ้อม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารได้มีแนวทางใหม่ ๆ ในการนำมากำหนดทิศทางของสถานศึกษาได้อย่างแม่นยำ

4) ด้านความคิดเชิงปฏิบัติ จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 4. ผู้บริหารสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ร่วมงานเกิดความคิดในการทำงาน แม้ว่าค่าเฉลี่ยในข้อที่ 4. ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ซึ่ง

เป็นค่าเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด แต่เมื่อนำมาแปลผลแล้วยังพบว่า ค่าเฉลี่ยนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ร่วมงานเกิดความคิดในการทำงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหาร เพื่อปรับแนวคิดเชิงกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ และควรส่งเสริมให้มีการคิดเชิงกระบวนการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาสถานศึกษา

5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 5. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการดำเนินงาน ได้อย่างชัดเจน แม้ว่าค่าเฉลี่ยในข้อที่ 5. ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่มีค่าต่ำที่สุด แต่เมื่อนำมาแปลผลแล้วยังพบว่า ค่าเฉลี่ยนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูร่วมกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางที่ชัดเจนของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม มากำหนดกลยุทธ์ของ สถานศึกษาและผู้บริหารควร ผู้บริหารประชุมชี้แจง สร้างเข้าใจกับบุคลากรเกี่ยวกับพันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ ก่อนนำไปใช้ ทั้งนี้เป็น ประโยชน์ในกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการดำเนินงาน ได้อย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1) ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดเลย

2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดเลย

องค์ความรู้ที่ได้

จากการศึกษาผู้วิจัยได้องค์ความรู้เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านความคิดเชิงปฏิบัติ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตาม ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านความคิดเชิงปฏิบัติ ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารอ้างอิง

- กวีภัทร ชื่นใจ. (2565). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. *วารสารมหาจุฬานาครทรรคนิ.*
- ซาฟีน๊ะ แอหลัง. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11.* สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ณัฐ แสลงนุสิทธิ์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร.* 5(2).
- ณัฐธัญญา สังข์ศิลป์เลิศ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.*
- นันทิยา คงเมือง. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1.* วารสารวิชาการ.การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13.
- นิศรา หงษา. (2560). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการพัฒนาองค์กร:การก้าวเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด.* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
- เนตรพัฒน์ ยาวีราช. (2556). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์.* กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ภูมิภควิจิตร ภูมิพงศ์คชครและวิรัตน์ มณีพุกษ์. (2564). รูปแบบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.*
- เยาวรินทร์ ยิ้มรอด. (2559). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในภาค ตะวันตก.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). *“ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์” การจัดการสมัยใหม่.* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรเชษฐ์ แถวนาชุม. (2560). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย.* 5(3). กันยายน – ธันวาคม 2564.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2553). *ผู้บริหารโรงเรียนสามมิติ การพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ.* ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.
- เหมือนฝัน นันทิยกุล. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศในจังหวัดนครปฐม.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

DuBrin, J. A. (2018). *Leadership: Research findings, practice, and skills* (8th ed.). Boston: Cengage Learning.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970, September). *Determining sample size for research activities*. *Educational and Psychological Measurement (EPM)*, 30, 607-610.